

Jaarverslag 2014 Klankbordgroep Commissies van Toezicht

Inleiding

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht is in juni 2009 ingesteld naar aanleiding van het rapport "Werkwijze Commissies van Toezicht" van de Inspectie Sanctietoepassing (IS) uit 2009. Een aantal voorzitters van Commissies van Toezicht heeft op basis van het IS-rapport het voortouw genomen om te bezien op welke wijze de "good practices" uit dit rapport kunnen bijdragen aan de verdere verdieping van de rol van commissies van toezicht. Dit initiatief resulteerde in de oprichting van de landelijke Klankbordgroep Commissies van Toezicht. De Klankbordgroep fungeert vooral als aanspreekpunt voor Commissies van Toezicht en daarnaast als gesprekspartner voor de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ), en de Raad voor de rechtspraak (Rvdv). Ook heeft de Klankbordgroep jaarlijks overleg met de Staatssecretaris van VenJ

In 2014 zijn we onder meer ingegaan op de positie van de Klankbordgroep in relatie tot de CvT's en instanties die op enigerlei wijze bij het toezicht door CvT's betrokken zijn. De Klankbordgroep stimuleert daarnaast kennisuitwisseling tussen Commissies van Toezicht en is vertegenwoordigd in de redactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht. Eén van de leden van de Klankbordgroep is in december 2011 namens de Staatssecretaris van Veiligheid & Justitie aangewezen als toehoorder bij het overleg met de National Preventive Mechanisms (NPM's). Dit overleg wordt gecoördineerd door Inspectie Veiligheid en Justitie.

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten en ontwikkelingen in 2014 met betrekking tot de Landelijke Klankbordgroep (KBG).

Samenstelling Klankbordgroep

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht streeft naar een evenwichtige vertegenwoordiging uit de sectoren Gevangeniswezen (inclusief bijzondere voorzieningen als Vreemdelingenbewaring, DV&O etc.), Jeugd en TBS. De Klankbordgroep bestond in 2014 uit de volgende personen:

Christine Linzel (voorzitter)

Voorzitter Commissie van Toezicht DV&O

Gevangeniswezen

Leen Diepenhorst

Lid Commissie van Toezicht P.I. Leeuwarden

Hendrik Vis

Lid Commissie van Toezicht PI Rotterdam locatie De Schie (sinds 1 november 2014)

Jeugd

Henk Hofman

Voorzitter Commissie van Toezicht JJI Amsterbaken (tot 31 december 2014)

Jurjen Piena

Voorzitter Commissie van Toezicht J.J.I. De Heuvelrug locatie Eikenstein (sinds 1 november 2014)

Bijzonder voorzieningen

Cor Petiet

Voorzitter Commissie van Toezicht Detentiecentrum Schiphol

Forensische Zorg

Willem Verberk

Vicevoorzitter Commissie van Toezicht FPC De Rooyse Wissel (tot 31 december 2014)

Jetty Gerritse

Voorzitter Commissie van Toezicht Van der Hoevenkliniek (sinds 1 april 2014)

Vergaderingen Klankbordgroep

In 2014 waren er 8 reguliere vergaderingen van de Klankbordgroep. De vergaderingen vonden steeds plaats ten kantore van de Dienst Justitiële inrichtingen in Den Haag.

Namens de Dienst Justitiële inrichtingen namen Marjan Wijn en/of Leo Beijleveld (beiden senior adviseur strategie) als toehoorders deel aan de vergaderingen van de Klankbordgroep. De landelijk coördinator Commissies van Toezicht Donate Merison (opvolgster van Charlotte Marinus) (in dienst van de Rechtbank Midden-Nederland) was per 1 april 2014 verantwoordelijk voor de inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de Klankbordgroep. Na goedkeuring door de KBG worden de notulen (zonder actielijst) beveiligd gepubliceerd op het Kenniscentrum www.commissievantoezicht.nl (onderdeel KBG).

Op 2 december 2014 heeft de jaarlijkse een evaluatievergadering plaatsgevonden (art. 6.2 Protocol). Tijdens deze bijeenkomst is het bestaansrecht van de KBG besproken, en heeft de KBG haar eigen functioneren geëvalueerd.

Landelijke themadag Commissies van Toezicht 2014

Onder leiding van de voorzitter van de Klankbordgroep organiseerde de KBG in samenwerking met DJI de Landelijke themadag die plaatsvond te Amersfoort op 3 november 2014. Het thema was 'Detentie, een kostbare zaak: sporen uit het verleden – lijnen naar de toekomst'.

Bij de keuze van het thema en de sprekers heeft de KBG zich laten leiden door het 200-jarig jubileum van het maatschappelijk toezicht op het gevangeniswezen dat destijds door Koning Willem I is bevorderd. Het werk van de Commissies van Toezicht is al twee eeuwen belangrijk en zal dit in de toekomst blijven, zolang er mensen als straf of maatregel worden beperkt in hun vrijheid.

Tijdens het ochtendprogramma - dat onder leiding stond van dagvoorzitter Jan van den Brand - gaven vier prominente sprekers een inleiding.

Na de inleiding van de Staatssecretaris van Veiligheid & Justitie Fred Teeven heeft Hendrien Kaal een lezing gehouden, gebaseerd op het mede door haar geschreven boek 'Beperkt in de keten': mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) in de strafrechtketen.

Daarna sprak de procureur-generaal bij de Hoge Raad Jan Watse Fokkens over de historie en de positie van de Commissies van Toezicht door de jaren heen en ook over de bijzondere rol die de ter beschikking gestelden spelen in dit geheel.

Theo Afman (projectleider 'Technologie Trendanalyse' DJI) heeft in zijn presentatie een doorkijkje gegeven naar de toekomst.

Tijdens de paneldiscussie onder leiding van de dagvoorzitter zijn met de panelleden (Hendrien Kaal, Jan Watse Fokkens & Theo Afman) en de gasten in de zaal ervaringen uitgewisseld aan de hand van een aantal gerichte thema's.

Onderzoeksjournalist Miek Smilde (o.a. Vrij Nederland, Trouw & De Volkskrant) heeft door middel van haar scherpe visie op de dag de afsluiting van de themadag verzorgd.

Tijdens de lunch hebben de Commissies van Toezicht-leden de gelegenheid gehad om met elkaar van gedachten te kunnen wisselen.

Bij de viering was Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix aanwezig. Prinses Beatrix sprak tijdens de pauze met diverse leden van de commissies van toezicht uit alle sectoren.

Voor de themadag hadden zich bijna 200 personen aangemeld. Op enkele commissies na waren alle Commissies van Toezicht vertegenwoordigd. Naast de leden van Commissies van Toezicht en de secretarissen, waren ook De Dienst Justitiële inrichtingen en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming op directie- c.q. bestuursniveau vertegenwoordigd, evenals de Inspectie voor Veiligheid & Justitie.

De presentaties van voornoemde sprekers zijn beschikbaar op de site http://www.commissievantoezicht.nl/nieuws_lijst/2932/.

Praktijkgeoriënteerde basiscursus Penitentiair recht voor leden van Commissies van Toezicht

In mei 2014 werd wederom een Praktijkgeoriënteerde cursus Penitentiair recht gegeven voor Commissie van Toezicht-leden. De basiscursus biedt onder andere een korte toelichting op de penitentiaire wetgeving en de voorgestelde wijzigingen daarin, het Masterplan DJI 2013-2018, de rechtspositie van gedetineerden, actualiteiten in relatie tot de tenuitvoerlegging, vormen van toezicht en toezichthoudende instanties en jurisprudentie.

De basiscursus werd gegeven door dhr. mr. C. Petiet en mw. mr. H.A.J.M. Versteeg (beiden docent strafrecht- en penitentiair recht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam) op 29 mei 2014. Eén van deze docenten is tevens lid van de Klankbordgroep. Gastspreker was de heer Vonk, directeur van het ISD te Amsterdam. De Dienst Justitiële inrichtingen faciliteert de praktijkgeoriënteerde avondcursussen.

Inventarisatie onder Commissies van Toezicht.

In het verslagjaar (mei 2014) heeft de Klankbordgroep de CvT's de concept- notitie "Kwaliteitsontwikkeling Commissie van Toezicht" doen toekomen.

De Klankbordgroep heeft deze notitie – mede dankzij de bijdragen van de CvT's – op kunnen stellen als logisch vervolg op de eerder in 2011 opgestelde Gedragscode. De overtuiging dat kwaliteitsontwikkeling een voorwaarde is voor blijvend goed toezicht, in het belang van de handhaving van de rechtspositie en goede bejegening van gedetineerden speelt hierbij een grote rol.

N.a.v. de reacties uit het land is de notitie aangepast en zal deze begin 2015 opnieuw aangeboden worden aan de CvT's. Als vervolg op de Kwaliteitsnotitie zal de KBG zich in 2015 gaan verdiepen in het maken van profielschetsen op CvT-niveau en op het niveau van individuele leden van een CvT.

Overleg met diverse instanties

Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

In mei en oktober 2014 voerde een delegatie van de Klankbordgroep overleg met het bestuur van de RSJ. Van RSJ-zijde namen de voorzitter, de directeur, een adviseur en een aantal leden deel aan het overleg. Het overleg stond in het teken van het uitwisselen van informatie over elkaars activiteiten en actuele ontwikkelingen op het terrein van Commissies van Toezicht. Het overleg was ook bedoeld om af te tasten waar mogelijkheden tot samenwerking/gezamenlijk optrekken liggen en mogelijkheden om gebruik te maken van elkaars expertise. Zaken die tijdens deze overlegmomenten aan de orde kwamen waren onder meer:

- Kwaliteit van beklagrechtspraak, opleidingen.

- Landelijke trends
- Toetsingscriteria en toezichtfunctie CvT's
- Taakverdeling Inspectie en RSJ t.o.v. CvT's
- Betrekken KBG bij advisering door RSJ
- Notitie ontwikkeling Selectie Plaatsing en Overplaatsing Gedetineerden/ Sanctiebeleid
- Digitalisering
- NPM-Opocat
- GVM
- Verstrekking landelijke cijfers uit Klaver

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Op uitnodiging van de Staatssecretaris vond in december 2014 overleg plaats met de Klankbordgroep. Aan dit overleg nam een aantal leden van de Klankbordgroep en de landelijk coördinator Commissies van Toezicht deel. Van de zijde van de Klankbordgroep werd dit overleg zorgvuldig voorbereid in de vorm van een notitie met bespreekpunten en concrete vragen aan de Staatssecretaris. Zaken die tijdens dit gesprek aan de orde kwamen waren onder meer de Landelijke themadag CvT's 2014, professionalisering leden CvT's, zorgen over promoveren/degraderen, digitalisering, de notitie Kwaliteitsontwikkeling & het scholen van CvT-leden in mediationvaardigheden.

Deelname aan overleg met National Preventive Mechanisms

In het verslagjaar 2014 heeft de klankbordgroep in de rol van toehoorder wederom deelgenomen aan de 4 NPM Opocat overleggen.

Op 28 oktober 2010 is het Facultatief Protocol bij het VN-verdrag tegen foltering voor Nederland in werking getreden. Dit protocol wordt aangeduid als OPCAT, naar de Engelse afkorting Optional Protocol to the UN-Convention Against Torture. Nederland geeft invulling aan het OPCAT door de aanwijzing van een NPM, naar de eveneens Engelse afkorting National Preventive Mechanism oftewel nationaal preventiemechanisme. Een van de taken van het NPM is om jaarlijks verslag te doen van haar bevindingen aan het Subcomité ter preventie van foltering (SPT).

Elke staat die partij is bij de OPCAT moet een onafhankelijk NPM aanwijzen of oprichten, ter voorkoming van foltering op nationaal niveau. Reeds in december 2011 heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de volgende toezichthouders aangewezen: de Inspectie Veiligheid en Justitie, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Jeugdzorg en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming.

Er zijn ook toehouders aangewezen bij het NPM-overleg. De bevindingen van deze organisaties worden meegenomen in het jaarverslag. Deze toehouders zijn:

- de klankbordgroep van de Commissie van Toezicht voor justitiële inrichtingen;
- de klankbordgroep van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg en
- de Commissie van Toezicht Detentieplaatsen Koninklijke Marechaussee.

Op 10 november 2014 heeft Ewald Riks (IVenJ) het NPM-Opocat jaarverslag 2013 aangeboden aan het SPT. Er is toen ook van gedachten gewisseld met de voorzitter van het SPT. De zorg van het SPT over de situatie rondom het Nederlandse NPM netwerk is niet zozeer gericht op het Nederlandse netwerk zelf, maar op een precedentwerking naar andere landen. De datum van het bezoek van het SPT aan Nederland is vooruitgeschoven.

De KBG is met staatsecretaris Teeven van mening dat de meerwaarde van het netwerk, ten opzichte van de bestaande werkzaamheden van de deelnemers en toevoegers afzonderlijk, kan worden gevonden in het elkaar onderling informeren, het delen van signalen over zaken die aandacht behoeven en het afstemmen over en benoemen van NPM thema's, die vervolgens in de afzonderlijke werkprogramma's worden opgenomen. Daarbij dient — mede gelet op het belang om duidelijkheid te scheppen in de richting van de 'onderzoeksoBJECTEN' — telkens in oGenschouw te worden genomen dat de bijdrage aan onderzoeken in het kader van het OPCAT altijd plaatsvindt met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid en wettelijke taak.

DJI, DBT

Op uitnodiging van de heer Ab Warffemius en mevrouw Angeline van Dijk (beiden directeur GW) vond in juni 2014 in Nieuwersluis overleg plaats tussen de voorzitters van de CvT's n.a.v. de ontwikkelingen binnen het Gevangeniswezen, zoals de invoering van Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT). Bij dit overleg waren Cor Petiet en Donate Merison namens de KBG aanwezig.

Deelname aan CvT-bijeenkomst voorzitters jeugd.

In oktober 2014 was namens de Klankbordgroep de landelijk coördinator CvT's aanwezig bij het overleg van de voorzitters van de Commissies van Toezicht binnen de sector Jeugd. Dit overleg stond onder voorzitterschap van de Sectordirecteur JJI van de DJI (mevrouw A. Koevoets). Tijdens deze bijeenkomst is er gesproken over de stand van zaken Masterplan, compensatie in de JJI's, tijdig aanleveren van de jaarverslagen, vacatiegelden, hoge telefoonkosten, rookbeleid & ervaringen van beklagrechters met het landelijk format. Tot slot werd er namens de Kinderombudsman (Marc Dullaert) de voorlopige onderzoeksresultaten over de klachtprocedure in JJI's gepresenteerd.

Toelichting jaarcijfers 2014.

Zie bijlagen.

Utrecht, 30 april 2015

L. Diepenhorst
Voorzitter Klankbordgroep
Commissies van Toezicht Justitiële Inrichtingen

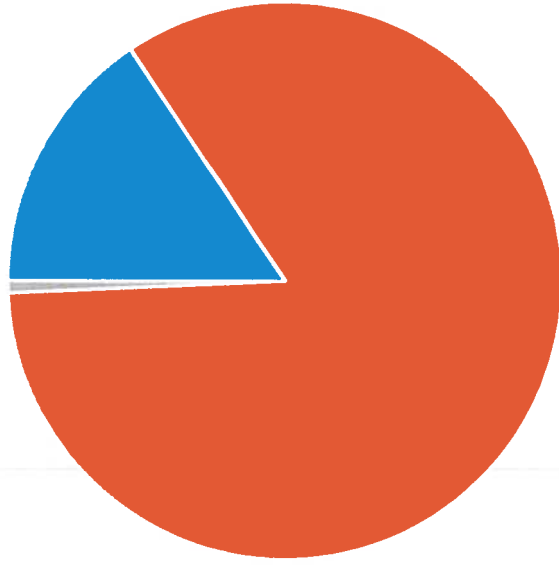
CvT's 2014		Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	totaal	%	T.o.v. 2013	
Totaal aantal ingekomen klachten per maand in 2014.																	
DBV		109	126	73	100	108	135	33	42	37	37	36	70	906	3	< 83	
Jeugd		131	96	129	110	95	77	139	96	110	88	122	129	1322	5	< 166	
TBS		190	144	112	156	204	137	165	158	178	180	161	246	2.031	8	> 107	
GW		1692	1522	2220	1823	1660	2389	2449	1808	1963	1925	1657	1643	22.751	84	> 2534	
Totaal		2122	1888	2534	2189	2067	2738	2786	2104	2288	2230	1976	2088	27.010	100	> 2.641	

Bron: Klaver dd. 23 april 2015

- Aantal schorsingen in 2014 is (nog) niet te herleiden uit Klaver.

Overzicht beroep 2014	Beroep door klager	Beroep door directie	Aantal klachten
	nee	nee	24496
	nee	ja	396
	ja	nee	2140
	ja	ja	2 x 19 (totaal - 19)
Totaal	2159	415	27.032

Beroep 2014 totaal: 2536
(Bron Klaver 23-4-15)

- Directie in beroep
- Klager in beroep
- Beiden in beroep